

Landschapselementen

Informatie m.b.t. doelmatig onderhoud

HEUKELOM

19 april 2017

Opgesteld door: Henk Hoppenbrouwers

Landschapselementen

Informatie m.b.t. doelmatig onderhoud

Onderhoudsschema t.b.v. landschapselementen in de duurzaamheidsvallei.

1. Inleiding

Deze handleiding is door de Stichting Duurzaamheidsvallei opgesteld met als doel grondeigenaren die landschapselementen hebben aangelegd te adviseren hoe om te gaan met het onderhoud van deze elementen. Immers, in het contract wat men is aangegaan zijn vergoedingen afgesproken voor de aanleg, voor waardevermindering van de grond en voor het onderhouden van de landschapselementen. In het plan wat door het Brabants Landschap is opgesteld staan deze onderhoudswerkzaamheden ook vermeld, wij hebben echter gemeend daar een apart document voor te maken waarin het onderhoud voor alle elementen kort is samengevat. En wij hebben daar ook nog enkele zaken toegevoegd zoals bijvoorbeeld het onderhoud hoogstam fruitbomen. Wij willen nogmaals benadrukken, het is een advies van ons, wij willen uitsluitend als zodanig optreden. Wij denken met deze handleiding ook te bereiken dat met het uitvoeren van de onderhoudswerken op het juiste tijdstip maximaal resultaat wordt bereikt tegen minimale inspanningen.

2. Bomenrij of bomengroep en solitairen.

- Snoei v.n.l. 1x per 5 jaar.
- Snoei alleen de te dikke takken uit de kroon, overige takken laten zitten. Snoei tussen 1 aug. en 15 maart en niet bij vorst.

Esdoorns, notenbomen en berken snoeien tussen 1 sept. en 1 november, dit i.v.m. de sapstroom.

- Opkronen alleen als de onderste takken in de weg zitten bij werkzaamheden met machines. Dit om takschade te voorkomen.
- Als je het afkomende hout wilt versnipperen voer de snippers dan af. Eventueel kun je snippers het eerste jaar rondom de stamvoet aanbrengen ter voorkoming van verdroging.
- Zorg voor een preventieve bescherming tegen vraat van wild en vee. De stam kan je omwikkelen met gaas.
- Het eerste jaar na aanplant kan watergeven belangrijk zijn, vooral bij zeer warm weer en langdurige droogte.
- Altijd de takken verwijderen door haaks de tak van de boom te snoeien. Dit veroorzaakt de kleinst mogelijke snoeiwond die daardoor het makkelijkst de wond kan overgroeien.

3. Knotwilgen.

Bij goed uitgevoerd beheer hebben knotwilgen op latere leeftijd een hoge natuurwaarden. . De eerste 2 knotbeurten kunnen het best na 3 jaar worden uitgevoerd. Dit om uitbreken van de stam en knot te voorkomen. Daarna moeten 1x per 5 jaar de takken van de wilgen worden afgezet tot op de knot . Men kan overwegen om de wilgen

om en om te knotten zodat het landschap niet ineens een kaal aanzien geeft en er broed en schuilplaatsen over blijven. Het komt de populatie nestvogels en insecten ten goede.

4. Hoogstamfruitbomen.

- Voor onderhoud aan hoogstamfruitbomen is specialistische kennis vereist. Men moet kennis hebben van de soort, van vruchthoutzetting en welke takken zijn vruchtdragend en welke niet. Enkele richtlijnen zijn de volgende: snoei niet bij strenge vorst. Als er veel takhout in de bomen aanwezig is probeer dan niet deze in een beurt op het gewenste beeld te snoeien maar spreid de snoei over meerdere snoeibeurten uit. Het voorkomt een overmatige productie van waterlot. Notenbomen moet men snoeien in de periode van 1 okt. tot 15 nov. Buiten deze periode snoeien veroorzaakt bloeden van de boom bij de snoeiwonden en geeft bloesemschade.

5. Hakhoutbosje en hakhoutsingels.

- Minimaal 80 % van de oppervlakte wordt eenmaal in de 10 tot 20 jaar afgezet tot ca. 50 cm. boven maaiveld. Enkele overstaanders worden niet afgezet.
- Snoei tussen 1 nov. en 15 maart.
- Geen hout versnipperen en in het hakhoutbosje verspreiden.

6. Elzensingel.

- Een singel van minimaal 3 m breed en minimaal 25 m lengte.
- De elzen moeten worden afgezet bij een diameter van maximaal 20 cm, dat is ruim 60 cm omtrek. Per 100 m kunnen 10 elzen ongesnoeid blijven staan. Bij eventueel versnipperen van het snoeihout moeten de snippers worden afgevoerd.
- Het afkomende hout mag niet tegen de singels aan worden verbrand, let ook op de APV. Chemische bestrijding van begroeiing is niet toegestaan.

- Het snoeien moet tussen 1 november en 15 maart worden uitgevoerd. Ongewenste begroeiingen kunnen tussen 15 juli en 1 maart worden gesnoeid en/of verwijderd.

7. Amfibieënpoel.

- In een goed aangelegde poel staat tussen 1 okt. en 1 april 50 cm water.
- Maximaal 25 % van de oever mag begroeid zijn met houtige gewassen.
- Minimaal 75 % van de oever moet begroeit zijn met inheemse planten.
- Geen chemische onkruidbestrijding.
- Geen wateronttrekking behalve om vee te drenken.
- Geen vis uitzetten of de poel gebruiken voor eenden/ganzen uitzetting.
- Schoningswerkzaamheden tussen 1 sept. en 15 okt. uitvoeren. Uitkomende specie niet in de directe omgeving van de poel spreiden.

8. Kruidenrijke zoom en bloemrijke randen.

- Dit is een strook met kruidachtige begroeiing van inheemse grassen en kruiden met e.v.t. bramenbegroeiing. Tenminste 1x per 5 jaar en maximaal 1 keer per 2 jaar mag er gemaaid worden en moet het maaisel 15 dagen blijven liggen en dan worden geruimd.
- Dit om zaden de gelegenheid te geven af te rijpen en op de grond te vallen voor kieming. Ook de insecten kunnen een veilig heenkomen zoeken.
- Het maaien mag niet in de periode tussen 1 april en 1 sept. worden uitgevoerd.
Chemische onkruidbestrijding mag niet worden toegepast.
- Om ongewenste begroeiing te voorkomen mag er niet worden bemest.
- Als er vee in de aangrenzende percelen loopt moet de strook worden beschermd d.m.v. een raster.

9. Natuuroever nat grasland.

- Dit is een aaneengesloten natuurvriendelijke oever langs een waterloop of uitkomend in een waterloop. Deze is begroeit met inheemse planten en kruiden voor natte graslanden en ruigten.
- Na 16 juni mag deze strook worden gemaaid en het maaisel moet na 15 dagen worden afgevoerd.
- Er mag geen chemische onkruidbestrijding worden toegepast. De strook mag niet worden bemest, slootveegsel en bagger mogen niet over de strook worden uitgespreid.

10. Ongewenste kruiden en houtachtige gewassen.

In bovenstaande tekst is meerdere keren aangegeven dat chemische bestrijding niet is toegestaan. Er zijn echter enkele uitzonderingen. Akkerdistel, Japanse duizendknoop, ridderzuring en Sint Jacobskruid mogen chemisch worden bestreden met een goedgekeurd middel. Ook Amerikaanse eiken en Amerikaanse vogelkers en Acacia mogen, nadat deze zijn afgezet tot op het maaiveld worden bestreden door middel van insmeren met een kwast met bijvoorbeeld round-up. Let wel, zorg voor beschermende kleding en pas het uitsluitend toe bij niet beheersbare begroeiing.

De stichting Duurzaamheidsvallei stelt zich ten doel om de kernwaarden van het gebied gelegen tussen Tilburg en Oisterwijk te behouden en te onderhouden.

Deze kernwaarden kunnen worden samengevat met de steekwoorden:

- *Landschappelijke inrichting*
- *Ecologie*
- *Duurzame economie*
- *Toerisme en recreatie*
- *Educatie en voorlichting*
- *Cultureel erfgoed.*

Onze werkzaamheden worden mede mogelijk gemaakt door de gemeente Oisterwijk en Het Groene Woud

Dit onderhoudsschema wordt u belangeloos verstrekt door de stichting Duurzaamheidsvallei.

April 2017.

www.duurzaamheidsvallei.nl
info@duurzaamheidsvallei.nl